

TILBLIVELSER AF PRAKSISFAGLIGHED

MELLEM POLICY-INTENTIONER OG PÆDAGOGISK FORSKNING I SKOLENS PRAKSISSE

Malis Ravn, ph.d.-studerende, DPU
og lektor, læreruddannelsen, Professionshøjskolen Absalon

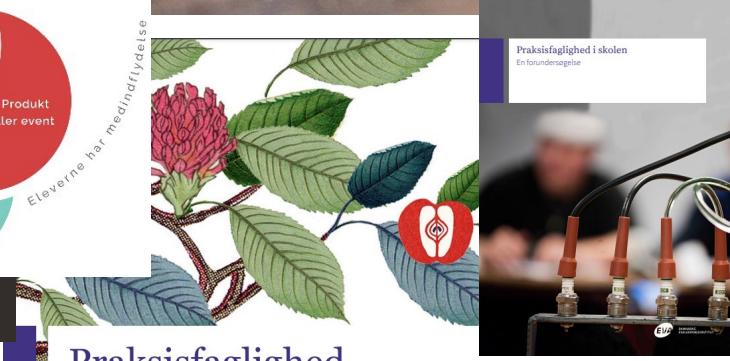
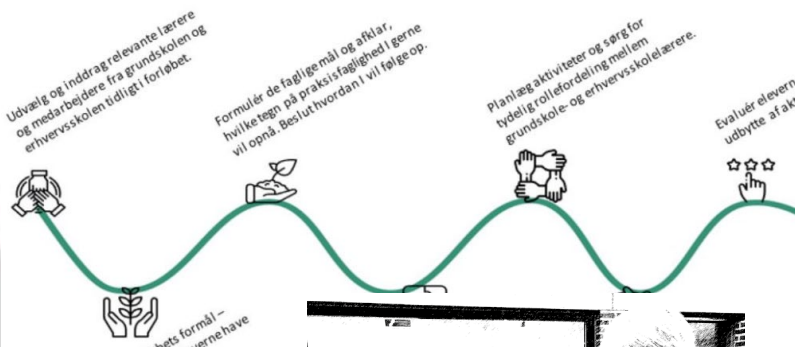
OPLÆGGET HANDLER OM:

- **Praksisfaglighed som politisk begreb og intentionerne bag**
- **Pædagogisk forsknings bidrag til at forstå praksisfaglighed**
- **Praksisfaglighed som didaktisk begreb - typologi**

MANGE BUD PÅ HVAD PRAKSISFAGLIGHED ER

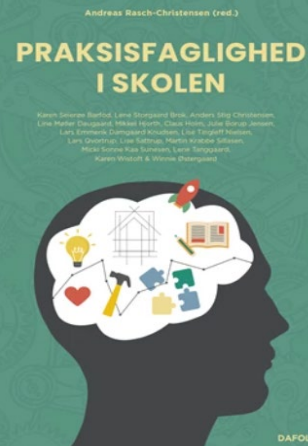

Praksisfaglighed
Hvad er praksisfaglighed egentligt og hvorfor er det vigtigt i skolen?
Lise Tingleff Nielsen, ph.d., chef for grundskoleområdet

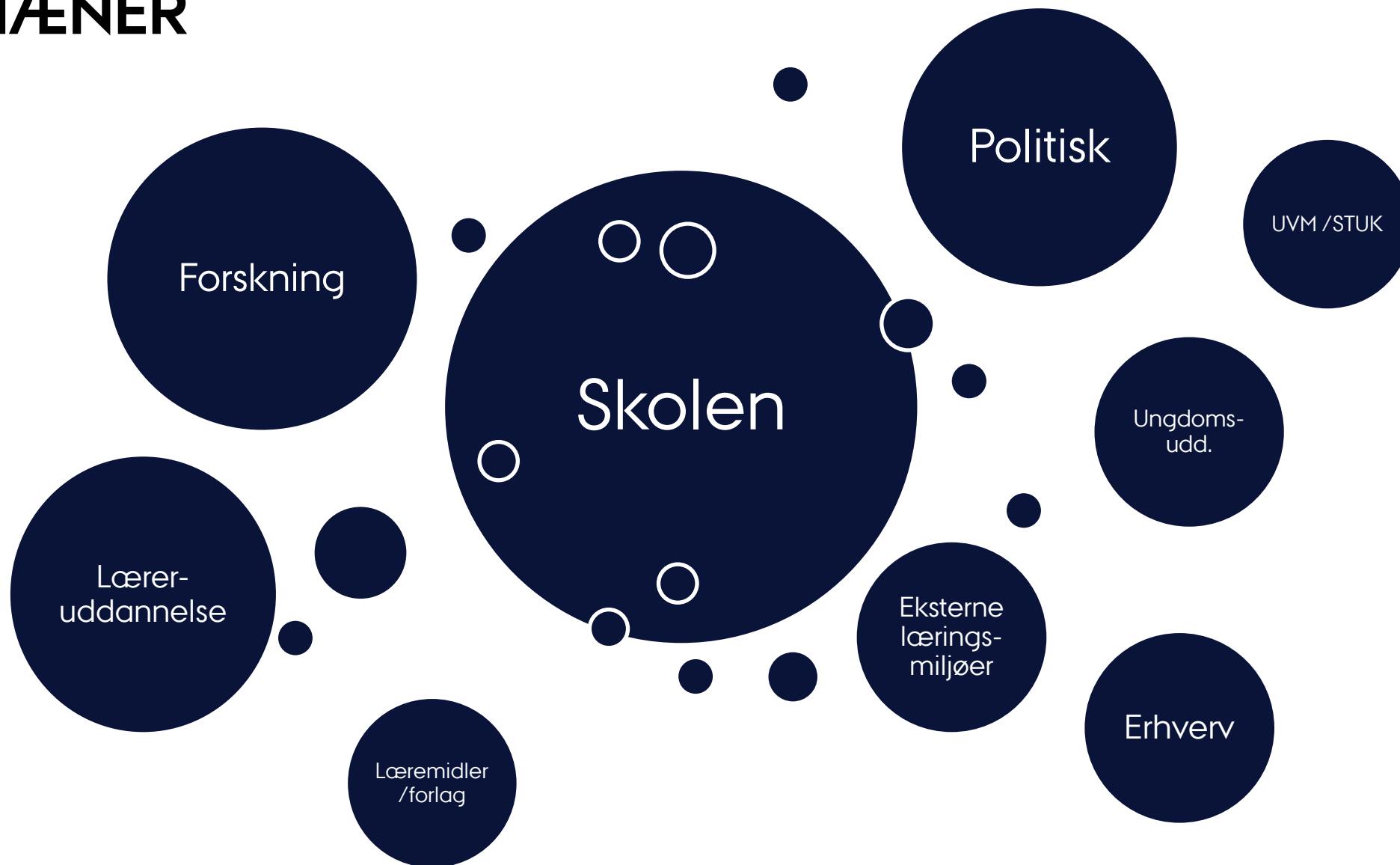

Praksisfaglighed og matematik

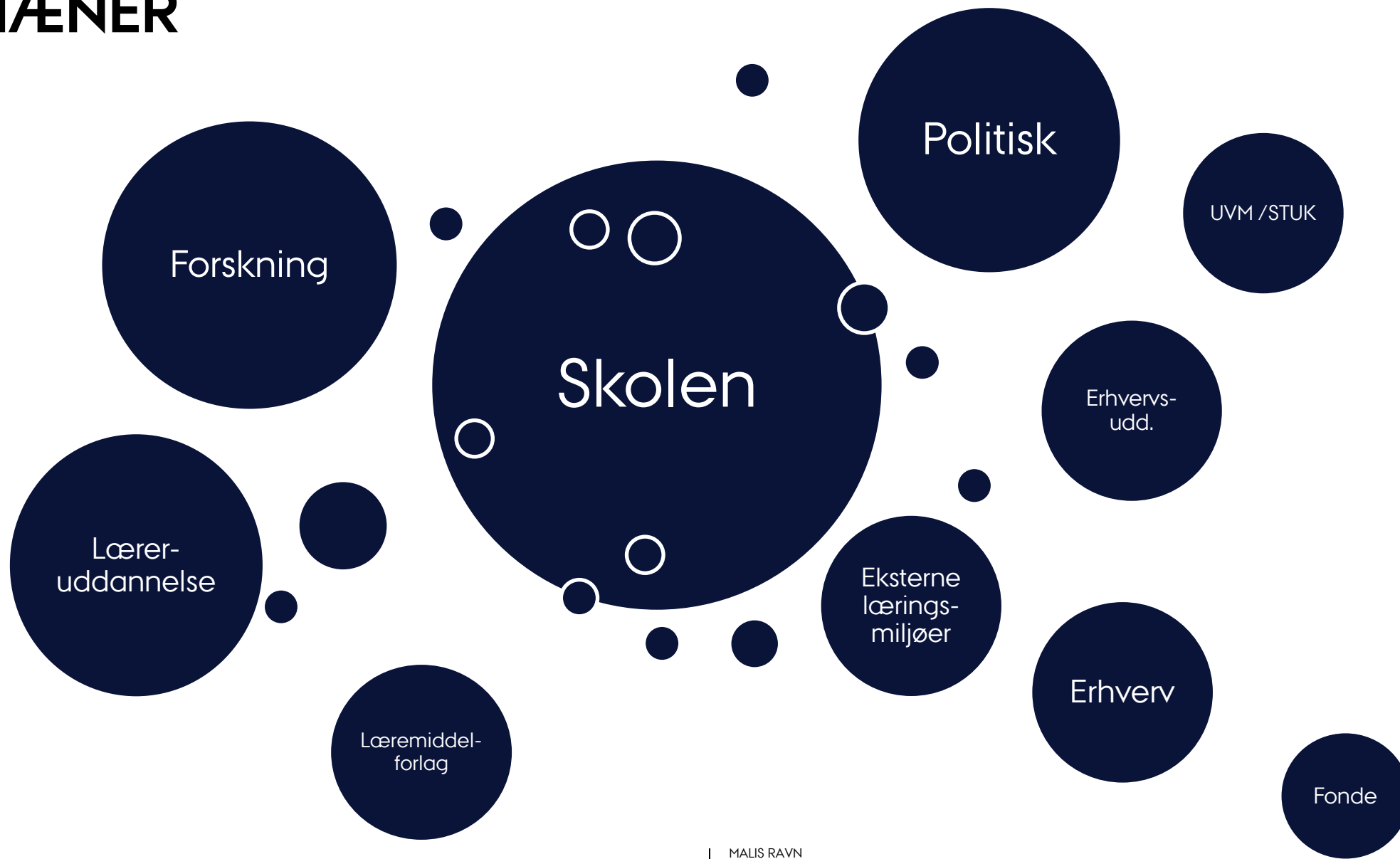
De seneste år har der været et politisk fokus på at øge det praksisrelaterede som mindst for at promovere "håndens" arbejde og øge interessen for de erhvervsfaglige hvor man introducerede det ministerielt opfundne udtryk - praksisfaglighed. hvor man gennem interview med diverse didaktiske og fagdidaktiske forskere

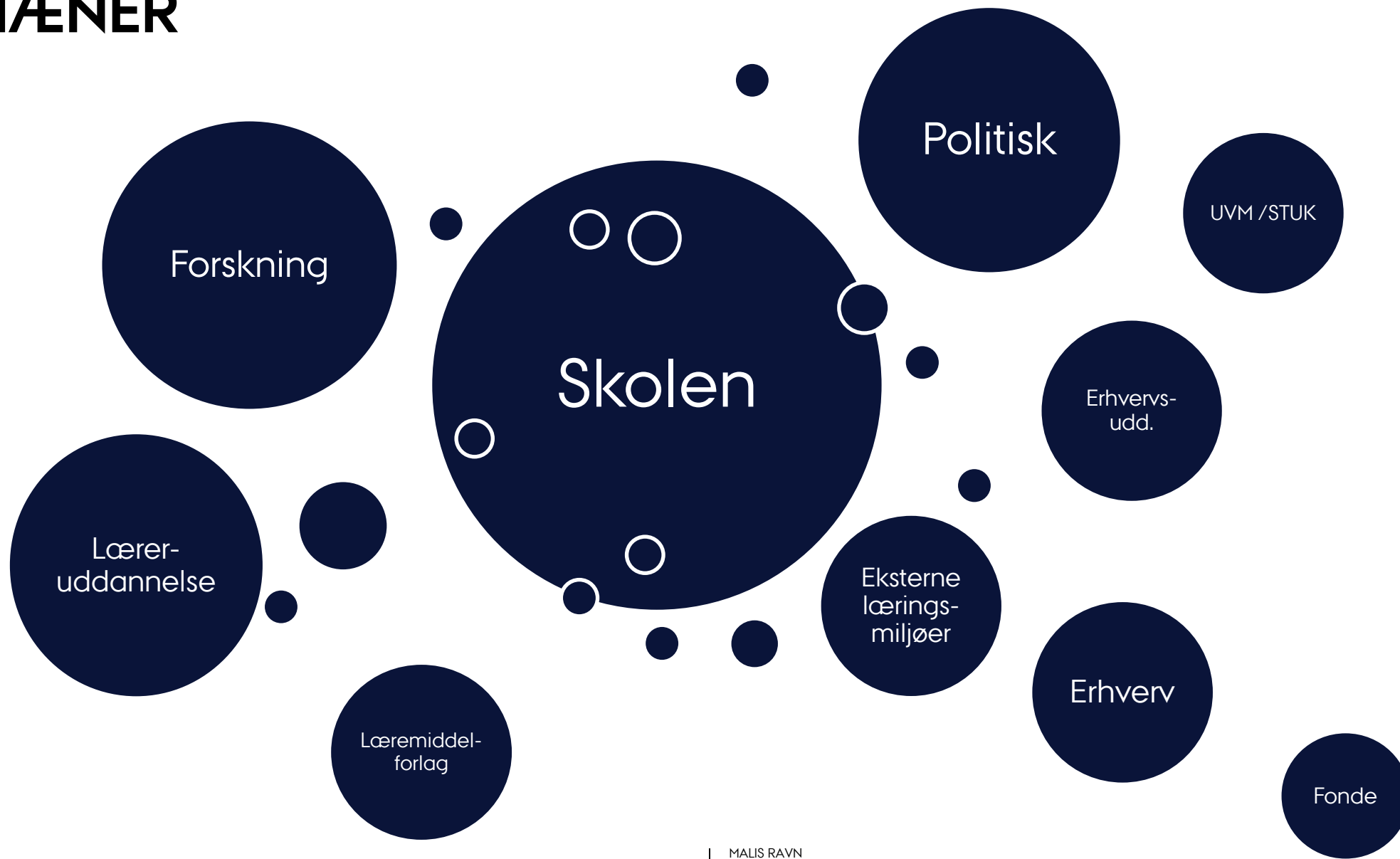
PRAKSISFALIGHED I FORSKELLIGE DOMÆNER

PRAKSISFALIGHED FORVIKLET I FORSKELLIGE DOMÆNER

PRAKSISFALIGHED FORVIKLET I FORSKELLIGE DOMÆNER

KORTLÆGNINGENS DATAGRUNDLAG – TO SAMLINGER

Politisk
domæne
3 inkluderet

Samling 1: Policy-dokumenter
om praksisfaglighed
2017-2024

Samling 2: Forskningspublikationer
om praksisfaglighed
2017-2023

Forsknings-
domæne
24 inkluderet

Politisk
domæne

SAMLING 1: POLICY-DOKUMENTER TILBLIVELSER AF PRAKSISFAGLIGHED

Centrale kilder:

- Feb. 2017 'Aftale om praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen'
- Juni 2018 'Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen'
- Marts 2024 'Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse'

UDVIKLING I DE POLITISKE TILBLIVELSER AF PRAKSISFAGLIGHED 2017-2024

1. Praksisfaglighed lanceres som middel til at løse det politiske problem med for lav søgning til erhvervsuddannelserne

Praksisfaglighed blev ved sin debut i policy-dokumenter i 2017 og 2018 problemrepræsenteret som løsningen på, at flere elever skal søge en erhvervsuddannelse lige efter grundskolen.

Erhvervsuddannelses-problematikseringen blev kommunikeret som den 'politisk brændende platform', der skulle legitimere ønsket om en mere praktisk skole.

I de politiske senere aftaler er der andre argumenter for mere praksisfaglighed i skolen.

2. Praksisfaglighed er et politisk ønske om ‘en mere praktisk skole’

”Skolen er blevet for teoretisk og abstrakt”

Undervisningsminister, Merete Riisager, Liberal Alliance, 2017.

”...at en tredjedel af timerne i skolen skal udgøres af humanistiske fag, en tredjedel af naturvidenskabelige fag og en tredjedel af praktisk-musiske fag.”

Undervisningsordfører, Marianne Jelved, Det Radikale Venstre, 2019

”Når vi har aftalt en udskoling med mere tid til praktiske og kreative fag, er det ikke, fordi vi vil lokke flere unge i retning af håndværksuddannelser. Det er, fordi folkeskolen skal levere hele vores kulturhistorie videre, det gælder både de humanistiske, naturvidenskabelige, håndværksmæssige og æstetiske kundskaber og færdigheder.”

Børne og Undervisningsminister, Mattias Tesfeye, Socialdemokratiet, 16. maj 2024

3. Skolens undervisning passer ikke til alle elever

- behov for anderledes undervisning og anderledes skoleforløb

I en længere årrække har det politisk været problematiseret, at den undervisning som praktiseres i skolen, ikke passer til alle elever.

Det udmøntes i nye politiske handlinger om

- anderledes undervisning i alle fag
- ændret fagsammensætningen og prøver
- og anderledes skoleforløb fx med juniormesterlære og obligatorisk erhvervspraktik.

PRAKSISFAGLIGHED SOM POLITISK BEGREB

- Praksisfaglighed handler om en grundlæggende forståelse af, at **skolen skal være mere praktisk.**
- Praksisfaglig undervisning forstås som et politisk svar på, at **skolens undervisning ikke passer til alle elever,** og der er behov for anderledes undervisning.

SAMLING 2: FORSKNINGSPUBLIKATIONER TILBLIVELSER AF PRAKSISFAGLIGHED

Forsknings-
domæne

24 forskningspublikationer 2017-2023

Nr.	Forfatter/e	Titel på forskningsartikel/antologikapitel	Udgivet år	Tidsskrift/forlag
1	Andersen, Lisa Fälling; Kremmer Hansen, Bolette & Illum, Bent	Håndværk og design—et fag i den danske folkeskole og læreruddannelse	2018	Techne serien-Forskning i sløjdepedagogik och sløjdevetenskap 2018;25(3):8-25
2	Christensen, Suna	Bæredygtig undervisning	2019	Aarhus Universitetsforlag
3	Buhl, Mie	Praksisfaglighed - til nytte eller dannelse?	2020	Unge Pædagoger
4	Fälling Andersen, Lisa	Fra sløjd og håndarbejde til håndværk og design. Ph.d.-afhandling	2020	AU Library Scholarly Publishing Services
5	Fälling Andersen, Lisa	Fra politik til didaktik - praksisfaglighed i håndværk og design	2020	Unge Pædagoger
6	Hald, Anne Mette; Ravn, Malis	Skolens praktiske fag som vindue til erhvervsuddannelserne - praksisfaglighed i skole- og erhvervsuddannelser	2020	Unge Pædagoger
7	Højlund, Christina	Praksisnær undervisning - differentierede lærings- og deltagelsesmuligheder i undervisningen	2020	Studier i læreruddannelse og -profession
8	Knudsen, Lars Emmerik Damgaard; Sattrup, Lise	Bredde og dybde i praksisfaglighed	2020	Unge Pædagoger
9	Kromann Nielsen, Morten	Madretfærdighed som kritisk tilgang til "praksisfaglighed" i madkundskab	2020	Unge Pædagoger
10	Tanggaard, Lene	Når vi ved mere end vi kan fortælle - en indkredsning af praksisfaglighedsbegrebet samt overvejelser over undervisning i teori og praksis	2020	Unge Pædagoger
11	Red. Borup Jensen, Julie	Antologi, forord: Perspektiver på praksisfaglighed : skoleudvikling og forandring på tværs	2021	Aalborg Universitetsforlag
12	Meyer, Bente; Friche, Nanna; Andreasen, Karen Egedal; Jensen, Lars Bang; Hansen, Ida Spangsberg; Borup Jensen, Julie	Kap.1. Praksisfaglighed. På vej mod en forståelse.	2021	Aalborg Universitetsforlag

13	Bang, Lars	Kap. 2. Praksisbegrebets genkomst i praksisfagligheden? Et historisk blik på forholdet mellem håndværk, arbejde og skole.	2021	Aalborg Universitetsforlag
14	Jensen, Julie Borup	Kap. 3 Forskningscirkler og forandringsteori: Fra lokale skridt til begrebslige perspektiver	2021	Aalborg Universitetsforlag
15	Meyer, Bente	Kap. 4 Praksisfaglighed og praktisk tænkning: materialitet og forandring i skolens praksis	2021	Aalborg Universitetsforlag
16	Andreasen, Karen Egedal	Kap. 5 Praksisfaglighed: det fysiske læringsrum, læreprocesser og kultur : Belyst gennem et projekt med fokus på praksisfaglighed	2021	Aalborg Universitetsforlag
17	Jensen, Julie Borup	Kap. 6 Praksisfaglighed: æstetiske aspekter af læring, undervisning og lærerfagligt skøn	2021	Aalborg Universitetsforlag
18	Red. Simon Skov Fougt, Jeppe Bundsgaard, Thorkild Høghøj og Morten Misfeldt	Håndbog i scenariedidaktik	2022	Aarhus University Press
19	Bøcker, Andrea; Jepsen, Anne-Lise; Christiansen, Helena; Båge, Johanna	Ansvar for egen uddannelsesparathed	2022	Tidsskrift for Uddannelsesvidenskab
20	Schwartz, Ida; Hansen, Lene Kullen; Nielsen, Morten Kromann; Mardahl-Hansen, Tilde	Ungeperspektiver på læringsfællesskaber i FGU	2022	Forskning I Pædagogers Profession og Uddannelse
21	Andersen, Lisa Fälling	Fra sløjd og håndarbejde til håndværk og design i den danske folkeskole: Et metodisk og teoretisk indblik i en tværvideenskabelig undersøgelse af forandringsprocesserne fra to fag til et	2022	Techne serien-Forskning i sløjdepedagogik och sløjdevetenskap 2022;29(2):29-44
22	Hutters, Camilla	Pædagogiske og didaktiske potentialer ved praksisfaglig undervisning	2023	Kognition & pædagogik
23	Jensen, Ulla Højmark; Rasmussen, Lene Kofoed	Uddannelsesparat gennem myndiggørelse?	2023	Studier i læreruddannelse og -profession
24	Ruge, Dorte; Villebro, Birgit	Er 'LOMA Lokal Mad' et bidrag til folkesundhed og social innovation?	2023	Antologi: Læring gennem mad og måltider i grundskolen 2023

DEN PÆDAGOGISKE FORSKNING OM PRAKSISFAGLIGHED

- Den pædagogiske forskning om praksisfaglighed er allerede omfattende.
- I den pædagogiske forskning er det ikke nyt med argumenter for en mere praktisk skole, praksisformer, praksisnær didaktik eller kropslige og materielt tilknyttede undervisningsformer.
- Forskningslitteraturen trækker på en bred vifte af både læringsteoretiske og filosofiske perspektiver til at belyse praksisfaglighed.

DEN PÆDAGOGISKE FORSKNING OM PRAKSISFAGLIGHED

- Den pædagogiske forskning om praksisfaglighed er allerede omfattende.
- I den pædagogiske forskning er det ikke nyt med argumenter for en mere praktisk skole, praksisformer, praksisnær didaktik eller kropslige og materielt tilknyttede undervisningsformer.
- Forskningslitteraturen trækker på en bred vifte af både læringsteoretiske og filosofiske perspektiver til at belyse praksisfaglighed.

Læringsteoretiske perspektiver

Materialitet i læreprocesser – fx Fox & Alldred (Meyer, 2010), Estrid Sørensen (Meyer, 2021) Vygotsky (Jensen mf. 2021), Ingold (Andersen, 2020), Kirkeby (Hald & Ravn, 2020)

Sociomateriel /posthuman tilgang til uddannelse – fx Latour, Fenwick (Buhl, 2020), Taguchi (Meyer, 2021)

Erhvervspædagogik, arbejdsskolepædagogik – fx Kvale & Nilsen, (Hutters, 2023), Kerschensteiner (Jensen mf. 2021)

Problembaseret læring fx Hanghøj (Jensen mf. 2021) **Erfaringslære, praksispædagogik** - fx Dewey, (Højlund, 2020), Lave & Wenger (Andersen, 2018)

Æstetiske læreprocesser og kreativitet fx Austring (Jensen mf. 2021)

Kritisk pædagogik – fx Freire, McLaren (Kromann Andersen, 2020)

Filosofiske perspektiver

Tavs viden - fx Polanyi (Tanggaard, 2020)

Håndværk – fx Sennett (Hutters, 2023)

Teori- og praksisforståelser - fx Aristoteles (Bang, 2021), Jorgensen (Knudsen & Sattrup, 2020)

Autencitet – fx Hyldgaard

Flow – fx Csikszentmihalyi

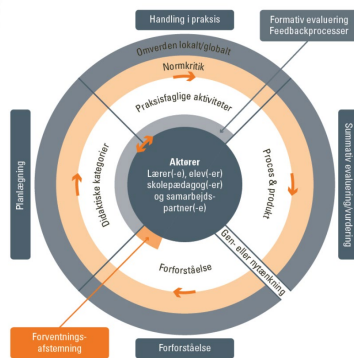
Kropsskemaer – fx Merlou-Ponty

HVORDAN KAN PRAKSISFAGLIGHED FORSTÅS SOM DIDAKTISK BEGREB?

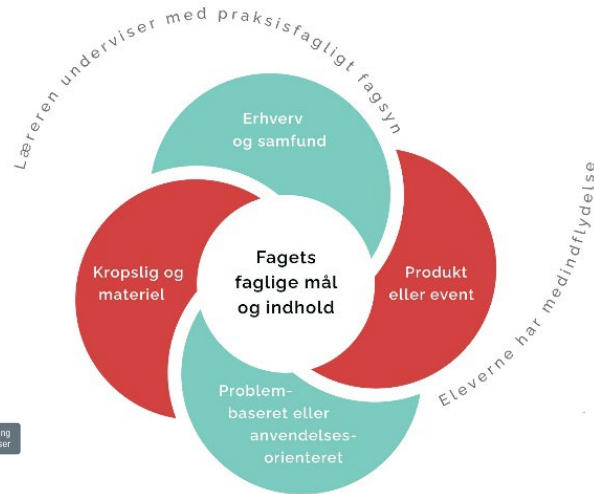

Jensen m.f. (2020)

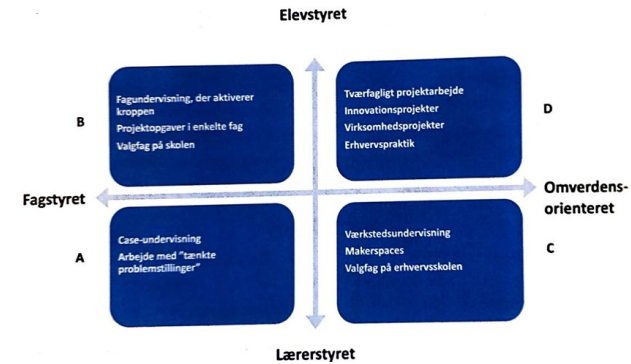

Figur 8.1. Praksisfaglighedsmodellen.

Dahlbæk m.f. (2020)

Ravn (2022)

Hutters (2023)

De tre elementer i praksisfaglig undervisning er:

- Et kropsligt eller aktivt element**
Et kropsligt eller aktivt element i undervisningen, hvor elevernes kroppe og sansesystemer aktiveres
- Et problem- eller anvendelses-orienteret element**
Et problem- eller anvendelses-orienteret element, hvor eleverne typisk skal løse eller undersøge en praktisk problemstilling
- Et produktorienteret element**
Et produktorienteret element, hvor fokus er på, at eleverne gennem praktiske arbejdsmetoder og teknikker skal skabe et konkret produkt som led i opgaveløsningen.

EVA (2023)

TILBLIVELSER AF PRAKSISFAGLIGHED SOM DIDAKTISK BEGREB I FORSKNINGSPUBLIKATIONERNE

Didaktisk niveau		
Værdier om skolen og skolens formål	#2 (Christensen, 2019) #8 (Knudsen & Sattrup, 2020) #10 (Tanggard, 2020) #13 (Bang, 2021) #24 (Ruge & Villebro, 2023)	Praksisfaglighed som revitalisering af skolens samfundsansvar Teori- og praksisforståelser – åben skole-perspektiver Teori- og praksisforståelser – akademisk praksis Historisk gennemgang i relation til praksisfaglighed Folkesundheds- og måltidsperspektiv på dannelse
Almen didaktik	#3 (Buhl, 2020) #6 (Hald & Ravn, 2020) #7 (Højlund, 2020) #12 (Jensen mf., 2021) #15 (Meyer, 2021) #16 (Andreasen) #17 (Jensen, 2021b) #13 (Skov Fougth m.f., 2022) #22 (Hutters, 2023)	Sociomateriel læringsforståelse Erhvervsuddannelsers og grundskolers didaktiske praksisser Praksisnær undervisning Model for praksisfaglighed pba teori og projekt Praksisfaglighed i fht. materialiteter og praktisk tænkning Fysiske læringsrum og materiel kultur Æstetiske aspekter Scenariedidaktiske perspektiver Erhvervspædagogiske perspektiver
Fagdidaktik	#1 (Fälling Andersen mf., 2018) #4 (Fälling Andersen, 2020) #5 (Fälling Andersen, 2020a) #9 (Kromann Andersen, 2020) #21 (Fälling Andersen, 2022)	Fag: Håndværk og design Fag: Håndværk og design – Ph.d.-afhandling Fag: Håndværk og design Fag: Madkundskab Fag: Håndværk og design
Metodik		
Omhandler andet end skolens undervisning	#14 (Jensen, 2021a) #19 (Bøcker m.f., 2022) #20 (Schwartz m.f., 2022) #23 (Højmark & Rasmussen, 2023)	Metode i forskningsprojekt om praksisfaglighed Uddannelsesparathed Læringsfællesskaber i FGU Uddannelsesparathed

DIDAKTISK TYPOLOGI

FOR PRAKSISFAGLIGHED OG PRAKSISFAGLIG UNDERVISNING

Didaktisk niveau	Beskrivelse af niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål		
Almen didaktik		
Fagdidaktik		
Metodik		

DIDAKTISK TYPOLOGI

FOR PRAKSISFAGLIGHED OG PRAKSISFAGLIG UNDERVISNING

Didaktisk niveau	Beskrivelse af niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål	Overordnede overvejelser om politiske, filosofiske, samfundsmæssige værdier fx om skolens formål, samfundsrelevans dannelse, elevsyn eller kompetencer.	Praksisfaglighed som begreb i værdimæssige og pædagogiske diskussion om, hvad læring er og hvad skolen skal og hvorfor.
Almen didaktik		
Fagdidaktik		
Metodik		

DIDAKTISK TYPOLOGI

FOR PRAKSISFAGLIGHED OG PRAKSISFAGLIG UNDERVISNING

Didaktisk niveau	Beskrivelse af niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål	Overordnede overvejelser om politiske, filosofiske, samfundsmæssige værdier fx om skolens formål, samfundsrelevans dannelse, elevsyn eller kompetencer.	Praksisfaglighed som begreb i værdimæssige og pædagogiske diskussion om, hvad læring er og hvad skolen skal og hvorfor.
Almen didaktik	Almendidaktiske overvejelser om undervisningens indhold, læreprocesser, variation, elevinddragelse, mål, elevforudsætninger, rammer, evaluering.	Praksisfaglig undervisning <i>Praksisfaglig didaktik</i> er overvejelser om undervisningens almendidaktiske kategorier og rammevilkår samt pædagogiske forståelse af undervisning fx projektarbejde, sted, arbejde med produkter eller at åbne skolen for verden eller mod verden.
Fagdidaktik		
Metodik		

DIDAKTISK TYPOLOGI

FOR PRAKSISFAGLIGHED OG PRAKSISFAGLIG UNDERVISNING

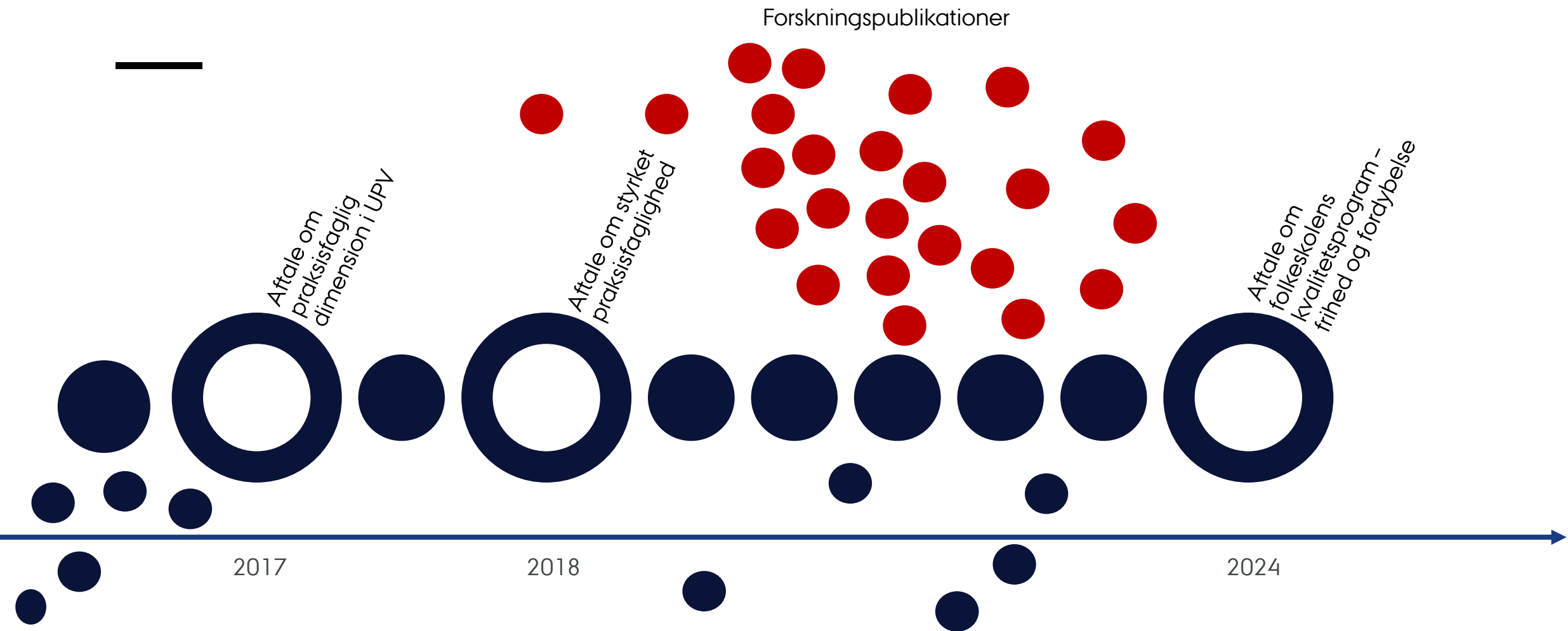
Didaktisk niveau	Beskrivelse af niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål	Overordnede overvejelser om politiske, filosofiske, samfundsmæssige værdier fx om skolens formål, samfundsrelevans dannelse, elevsyn eller kompetencer.	Praksisfaglighed som begreb i værdimæssige og pædagogiske diskussion om, hvad læring er og hvad skolen skal og hvorfor.
Almen didaktik	Almendidaktiske overvejelser om undervisningens indhold, læreprocesser, variation, elevinddragelse, mål, elevforudsætninger, rammer, evaluering.	Praksisfaglig undervisning <i>Praksisfaglig didaktik</i> er overvejelser om undervisningens almendidaktiske kategorier og rammevilkår samt pædagogiske forståelse af undervisning fx projektarbejde, sted, arbejde med produkter eller at åbne skolen for verden eller mod verden.
Fagdidaktik	Fagforståelser, kernefaglighed, fagindhold, fagdidaktiske greb og udprøvning.	Praksisfaglig undervisning i fag <i>Praksisfaglig fagdidaktik</i> handler om praksisfaglig undervisning med udgangspunkt i fagets egenart - fagets mål, indhold, egne fagdidaktikker og fagpraksisser.
Metodik		

DIDAKTISK TYPOLOGI

FOR PRAKSISFAGLIGHED OG PRAKSISFAGLIG UNDERVISNING

Didaktisk niveau	Beskrivelse af niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål	Overordnede overvejelser om politiske, filosofiske, samfundsmæssige værdier fx om skolens formål, samfundsrelevans dannelse, elevsyn eller kompetencer.	Praksisfaglighed som begreb i værdimæssige og pædagogiske diskussion om, hvad læring er og hvad skolen skal og hvorfor.
Almen didaktik	Almendidaktiske overvejelser om undervisningens indhold, læreprocesser, variation, elevinddragelse, mål, elevforudsætninger, rammer, evaluering.	Praksisfaglig undervisning <i>Praksisfaglig didaktik</i> er overvejelser om undervisningens almendidaktiske kategorier og rammevilkår samt pædagogiske forståelse af undervisning fx projektarbejde, sted, arbejde med produkter eller at åbne skolen for verden eller mod verden.
Fagdidaktik	Fagforståelser, kernefaglighed, fagindhold, fagdidaktiske greb og udprøvning.	Praksisfaglig undervisning i fag <i>Praksisfaglig fagdidaktik</i> handler om praksisfaglig undervisning med udgangspunkt i fagets egenart - fagets mål, indhold, egne fagdidaktikker og fagpraksisser.
Metodik	Metodiske overvejelser om tilrettelæggelse og hvordan undervisningen gennemføres konkret.	Praksisfaglige undervisningsmetoder <i>Praksisfaglig metodik</i> udgøres af metodiske greb til at undervise praksisfagligt.

PRAKSISFAGLIGHEDS TILBLIVELSER FORVIKLET I DOMÆNER OG TID

MANGE ØNSKER TIL HVAD PRAKSISFAGLIGHED SKAL

Skolemonitor 3. jan. 2024

Ny KP-rector er flasket op med praksisfaglighed: »Man kan lære en masse om matematik af at sy en bamse«

Nordjyske Stifttidende 6. jan. 2024

Flugt fra folkeskolen: Lærermangel bliver et stigende problem

Af Peter Larsen
Chef for Lærerruddannelsen og CFU, Professionshøjskolen UCN, Mylius Erichsensvej 137, Aalborg

LÆRERMANGEL: Der er gode nyheder i regeringens folkeskoleudspil, hvor der lægges op til mere frihed, mere praksisfaglighed og kortere skoledage.

at lære. Skoledagen skal gøre eleverne klogere og dygtigere, ikke bare gøre dem klar til den næste test eller eksamen. Fremtidens skole bør have karakterfrie klasser og nye reviderede prøveformer, der ikke lægger et u hensigtsmæssigt præstationspres på eleverne og samtidig er mere vær-

et stort potentiale for højere elevmotivation og faglig trivsel.

Regeringens folkeskoleudspil ligger også op til, at gøre skoledagen kortere. Det er en god ide, for på trods af flere timer i dansk og matematik er børnene ikke blevet dygtigere, og flere børn mistrives.

Skolemonitor 15. jan. 2024

Lars Qvortrup: Her er skolelederens huskeliste for 2024

Praksisfaglighed kan være en del af løsningen på mistrivsel i skolen. I år er der særlig tre emner, der vil trænge sig på i skolelederens arbejdskalender, lyder det fra professor emeritus Lars Qvortrup, DPU, Aarhus Universitet.

Berlingske Tidende 15. jul. 2024

Skoleelev: Folkeskolen har brug for praksisfaglighed

Skolen skal være mere end bare bøger og teori, skriver folkeskoleelev Kristoffer Gramkov. Praksisfaglighed er som en energibombe af fag som håndværk, musik, idræt, teknologi og erhvervsfag. Disse fag får os til at sparke teorien ud af boksen og omsætte den til praktiske evner, mens vi svinger rundt med vigtige kompetencer som kreativitet, problemløsning, samarbejde og

Debat: Naturfag er en overset kilde til praksisfaglighed

Naturfagene er åbenlyse kilder til praksisfaglighed, men de bliver overset i regeringens skoleudspil. Derudover vil ét forslag fra skoleudspillet være en direkte katastrofe for Natur/Teknologi, skriver dagens debattør.

DEBAT 16. JAN. 2024 KL. 04.00

IVAR LYKKE ØRNBY
Programchef ved Naturfagsakademiet NAFA

Debat: 13 sprogfolk advarer mod forslag om at droppe tysk og fransk

Skoleleder Marco Damgaards forslag om at nedlægge sprogfagene tysk og fransk på 5. klasses trin med den begrundelse, at der skal skabes »mere plads og bedre rammer for læring, fordybelse, praksisfaglighed, tværfaglighed, leg, trivsel og dannelse« viser en tydelig mangel på viden om indholdet i de to fag.

De to fag bygger videre på den legende tilgang, som engelsk faget introducerer allerede fra 1. klasse, og som gør, at eleverne er fortrolige med at arbejde med kreativitet, leg, bevægelse, tværfaglighed, fordybelse og praksisfaglighed.

LinkedIn 22. jan. 2024

NEXT - UDDANNELSE KØB... + Følg
9.322 følgere
3d · Redigeret ·

Nyt praksisakademi på NEXT Campus Nørrebro! 🥰

Vi har modtaget en bevilling på 125 millioner kroner fra A.P. Møller Fonden til at udvikle skolens campusområde på Nørrebro i København. Det kommer til at ske i form af et såkaldt praksisakademi, som skal forene det praksisfaglige og teoretiske på erhvervsuddannelserne med et mere attraktivt ungdoms- og studiemiljø. 🧑🏫 🧑🏫 🧑🏫 🧑🏫

Jyske Vestkysten 17. dec. 2023

Kan man få 12 for cremen til en brombærtrifli?

Kan otte kokke, der aldrig har smagt eller spist svinekæber, lave en lækker hovedret af grisens mundmuskel? Det bliver de i hvert fald sat til en dag, der supplerer deres læring, inden de til sommer skal op deres allerførste eksamen.

Simon Quayet Hvas Sandvad
siq@qfjm.dk

RINGKØBING-SKJERN: I et stort industrikøkken i Skjern står otte kokke klar med deres sorte kokkehuer og forklæder, hvor de modtager instruktioner af kok Bent Graakjær.

Klokken er 8, og om få timer skal maden være klar. Menuen består af braiserede svinekæber med mos og brombærtrifli til dessert. Ingen af de otte kokke har nogensinde lavet eller smagt svinekæber før.

For de otte elever i 8. klasse på Tim Skole, der har valgt valgfaget mad-

Det er fedt, at vi har en hel dag, hvor der er fokus på mad.

FRIDA, 8. KLASSE PÅ TIM SKOLE

For praksisfaglighed i madkundskab er ikke "bare" at lave mad og hyggesnakke, som man ofte forbinder med faget, der for få år siden hed hjemmekundskab.

Dagens teoridel er flettet ind i undervisningen løbende, men der bliver også tid til en masse sidespør og hyggesnakke om alverdens emner. Til stor fornøjelse for Bent Graakjær og eleverne.

- Det er mad, hygge og læring. Vi hygger os med at lave maden, men vi lærer undervejs teorien bedre af den grund, siger Frida og tilføjer: - Det er ikke fordi, at vi elever er så nervøse for netop eksamen i madkundskab. Det handler måske mere om, at det er den allerførste eksamen, vi skal op til.

'En festdag'

FAKTA

MASTERCHEF - BARE SVÆRERE

Sådan foregår en eksamen i madkundskab i 8. klasse:

En uge inden eksamensdagen trækker eleverne en opgave med nogle kriterier. De kan vælge at være alene eller i grupper på to eller tre. Emnet kan for eksempel være picnic, streetfood eller sund fastfood.

Bagefter har de to timer til at forberede opskrifter og indkøbsliste - og en time til at lave retten.

OPSAMLING PÅ TILBLIVELSERNE AF PRAKSISFAGLIGHED

- De politiske intentioner for praksisfaglighed er drevet af et ønske om en mere praktisk skole, og ikke kun erhvervsrettethed. Samtidig forstærkes en politisk forståelse af, at skolens undervisning ikke passer til alle elever.
- **Praksisfaglighed – fra snæver til flerstrengt forståelse**
Praksisfaglighed har udviklet sig fra et en snæver forståelse til en langt mere flerstrengt forståelse af praksisfaglighed. Det er blevet et fagbegreb.
- **Praksisfaglig undervisning** er et politisk ønske såvel som forskningsunderbyggede tilgange til at skolens undervisning kan imødekomme flere elever, flere måder at lære på og særligt de elever som lærer med hænderne forrest.

- Didaktisk typologi for praksisfaglighed

Didaktisk niveau	Didaktisk beskrivelse af praksisfaglighed på dette niveau
Værdier om skolen og skolens formål	Praksisfaglighed som begreb i værdimæssige og pædagogiske diskussion om, hvad læring er og hvad skolen skal og hvorfor.
Almen didaktik	Praksisfaglig undervisning <i>Praksisfaglig didaktik</i> er overvejelser om undervisningens almindidaktiske kategorier og rammevilkår samt pædagogiske forståelse af undervisning fx projektarbejde, sted, arbejde med produkter eller at åbne skolen for verden eller mod verden.
Fagdidaktik	Praksisfaglig undervisning i fag <i>Praksisfaglig fagdidaktik</i> handler om praksisfaglig undervisning med udgangspunkt i fagets egenart - fagets mål, indhold, egne fagdidaktikker og fagpraksisser.
Metodik	Praksisfaglige undervisningsmetoder <i>Praksisfaglig metodik</i> udgøres af metodiske greb til at undervise praksisfagligt

REFERENCER

- Andersen, L. F. (2022). *Fra sløjld og håndarbejde til håndværk og design i den danske folkeskole: Et metodisk og teoretisk indblik i en tværvideenskabelig undersøgelse af forandringsprocesserne fra to fag til et*. Techne serien-Forskning i sløjdpædagogik och sløjdvetskap, 29(2), 29-44.
- Andersen, L. M. F. (2020a). *Fra politik til didaktik-praksisfaglighed i håndværk og design*. Unge pædagoger, 81(3), 70-76.
- Andersen, L. M. F. (2020b). *Fra sløjld og håndarbejde til håndværk og design : en kulturanalytisk, didaktisk og materiel undersøgelse af etablerings- og forandringsprocesser i fag og fagdidaktik* Aarhus Universitet ; DPU - Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse]. Emdrup.
- Andersen, L. M. F., Hansen, B. K., & Illum, B. (2018). *Håndværk og design:—et fag i den danske folkeskole og læreruddannelse*. Techne serien-Forskning i sløjdpædagogik och sløjdvetskap, 25(3), 8-25.
- Andreasen, K. E. (2022). *Praksisfaglighed: det fysiske læringsrum, læreprocesser og kultur : Belyst gennem et projekt med fokus på praksisfaglighed*. I J. B. Jensen (red.), Praksisfaglighed: det fysiske læringsrum, læreprocesser og kultur : Belyst gennem et projekt med fokus på praksisfaglighed (s. 99-118). Aalborg Universitetsforlag.
- Bacchi, C. (2009). *Analysing policy : what's the problem represented to be?* Pearson Australia.
- Buhl, M. (2020). *Praksisfaglighed - til nytte eller dannelse?* Unge pædagoger, 81(3), 4-12.
- Bundsgaard, J. (2009). *Bidrag til danskfagets it-didaktik : med særligt henblik på kommunikative kompetencer og på metodiske forandringer af undervisningen*. Forlaget Ark, Odense.
- Bøcker, A., Jepsen, A.-L., Christiansen, H., & Båge, J. Christensen, S., & Winther, R. (2022). *Ansvar for egen uddannelsesparathed*. Tidsskrift for Uddannelsesvidenskab//Danish Journal of Education Studies, 1(1).
- Christensen, S.(2019). *Bæredygtig undervisning*. Aarhus Universitetsforlag.
- Dahlbæk, A., Bjørnemose Andersen, H., & Zachariassen, R. (2020). *Praksisfaglighed i skolen : anvendelsesorienteret undervisning* (1. udg.). Hans Reitzel. Foug, J. B., Thorkild Hanghøj og Morten Misfeldt (2022). *Håndbog i scenariedidaktik* (årg. 8). Aarhus
- EVA. (2023). *Praksisfaglig undervisning*. ISBN www: 978-87-7182-698-2
- Fibæk Laursen, P. (2022). *Hvad bliver fremtiden for pædagogiske koncepter?* Unge pædagoger. (Pædagogiske koncepter og diskurser)
- Foug, S., Bundsgaard, J., Hanghøj, T., & Misfelt, M. (red.) (2022). *Håndbog i scenariedidaktik*. Aarhus Universitetsforlag. Didaktiske studier
- Hald, A. M., & Ravn, M. (2020). *Skolens praktiske fag som vindue til erhvervsuddannelserne : praksisfaglighed i skole- og erhvervsuddannelser*. Unge pædagoger. (Praksisfaglighed i de praktisk-musiske fag)
- Haraway, D. J. (2016). *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene* (1 udg.). Duke University Press.
- Hutters, C. (2023). *Pædagogiske og didaktiske potentialer ved praksisfaglig undervisning*. Kognition & pædagogik. (Praksislæring)
- Højlund, C. (2020). *Praksisnær undervisning: differentierede lærings- og deltagelsesmuligheder i undervisningen*. Studier i læreruddannelse og -profession.
- Jensen, J. B. (2022a). *Forskningscirkler og forandringsteori: Fra lokale skridt til begrebslige perspektiver*. I Perspektiver på praksisfaglighed: Skoleudvikling og forandring på tværs (s. 53-72). Aalborg Universitetsforlag.
- Jensen, J. B. (2022b). *Praksisfaglighed: æstetiske aspekter af læring, undervisning og lærerfagligt skøn*. I Praksisfaglighed: æstetiske aspekter af læring, undervisning og lærerfagligt skøn (s. 119-138). Aalborg Universitetsforlag.
- Jensen, J. B., Meyer, B., Friche, N., Andreasen, K. E., Jensen, L. B., & Hansen, I. S. (2022). *Praksisfaglighed : På vej mod en forståelse*. I J. Borup Jensen (red.), Praksisfaglighed : På vej mod en forståelse (s. 11-30). Aalborg Universitetsforlag.
- Jensen, U. H., & Rasmussen, L. K. (2023). *Uddannelsesparat gennem myndiggørelse?* Studier i læreruddannelse og -profession.
- Knudsen, L. E. D., & Sattrup, L. (2020). *Bredde og dybde i praksisfaglighed*. Unge pædagoger(3), 20-27.
- Kromann Nielsen, M. (2020). *Madretfærdighed som kritisk tilgang til "praksisfaglighed" i madkundskab*. Unge pædagoger. (Praksisfaglighed i de praktisk-musiske fag)
- Larsen, C. A. (1967). *Er fagopdelingen for livet eller for skolen?* I C. A. Larsen, C. A. Høeg Larsen & E. Jensen (red.), Didaktiske emner : belyst gennem 12 artikler af Carl Aage Larsen & C.A. Høeg Larsen (1. udgave, 2002). Danmarks Pædagogiske Bibliotek.
- Meyer, B. (2020). *Praksisfaglighed og praktisk tænkning: materialitet og forandring i skolens praksis*. I Praksisfaglighed og praktisk tænkning: materialitet og forandring i skolens praksis. Aalborg Universitetsforlag.
- Nielsen, F. V. (2007). *Fagdidaktikken kernefaglighed*. I K. Schnack (red.), Didaktik på kryds og tværs (1. udgave. udg., s. 25-46). Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Ravn, M. (2023). *Praksisfaglighed i alle fag*. www.praksiscirkler.dk/praksisfaglighed-i-grundskolen, Praksiscirkler, Professionshøjskolen Absalon
- Ruge, D., & Villebro, B. (2023). *Er 'LOMA Lokal Mad' et bidrag til folkesundhed og social innovation?* Læring gennem mad og måltider i grundskolen.
- Sauzet, S. (2019). *Pædagogers faglighed i skolen : udspændtheder i litteratur og praksis* (1. udg.). Samfundslitteratur.
- Schwartz, I., Hansen, L. K., Nielsen, M. K., & Mardahl-Hansen, T. (2022). *Ungeperspektiver på læringsfællesskaber i FGU*. Forskning i pædagogers profession og uddannelse, 6(2), 15-15.
- Staunæs, D., Plauborg, H., Kaastrup, C. M., Mannov Olesen, R., Jartoft, V., Schirmer, M. M., & Brauner, M. N. (2022). *Det lovende er kønsklogt og responsivt: En kortlægning af pædagogiske og didaktiske interventioner vedr. køn i naturfag, matematik og STEM-aktiviteter i grundskolen*. DPU, Aarhus Universitet.
- Tanggaard, L. (2020). *Når vi ved mere end vi kan fortælle : en indkredsning af praksisfaglighedsbegrebet samt overvejelser over undervisning i teori og praksis*. Unge pædagoger. (Praksisfaglighed i de praktisk-musiske fag)

AARHUS
UNIVERSITET